

“গোংপাৰা অমসুং গোংচুপ খ্যোৱিবসি খ্যোঙজেনদৰি।

গোংপাৰা তপ্পা চেনৰা, গোংচুপ্পা মাঙদা চেনৰা।” –এলাংখম নীলকণ্ঠ (অম্বৈৰিকাণা জিৰা)

মীতৈ চনু

—মোইৱাংথেম তোন্দোহ্মা
ভাৱতকী নোংপোক চিহ্নিহা
ঙাল্লুকো নঙদি শজিক-থৰাপ্তম
লশ্মবুৱৰবশিংগী লঙ্গী তাক্ৰুনা।
মনিনি নঙদি মণিপুৰগী
অশেংবা মোমোহৈনি ইমা মাগী,
যৌনা ফৰী, অখাঙ কনৰী,
লীংজেল লৈবী।
শাৱৰা কালেনগী মৈশাৱজ
অকনৰা নুঙ্গাই, লেতঙাই নমহত্ৰুনা
শাংলকউ লৈপাক্ৰেপ্তম মালেম লৈমায়থক্তা।
লমজিংলকউ নঙনা তোল্লবশিংবু
মঙল মৈৱা থাওঁমে ওইন্দুনা,
জাতিসিগী তুংগী মীৱোলগীদমক।
হৌদেপ্লমউ নঙনা অত্ৰুনা নোশা
পাঙহল্পমউ মীং, তুল্লিৰা মীয়াম,
পুৱকউ নঙনা শান্তিসী লঙ্গী।
য়েলিনে নঙবু, লাহিৰেঙ্গী ইমানা,
কৌৱিনে নঙবু ৰুংলৈপাক ইমানা,
খল্লি মতম খুদিং নঙগীদমক।
কপ্পি অহিং খুদিং পিৱেহিনা,
মীংলু পিৱাং ৰুৎদনা,
ইমা কেখল লাহিৰেঙ্গীনা।
ইপাগী নুংশিতেঙ্গী
—এম নিলকুমাৰি
ইপাগী নুংশিতেঙ্গী,
লেংয়ান–ঙক্সান–ফিয়ান
মশীং থিজিল্ল।
নোংম–নোংমগী
অকল্পৰা মফম মফমগীনি।
মফম মঙা মঙগীনি।
লেংয়ান–ঙক্সান–ফিয়ান
থংফম লৈতে য়োহ্লোকসি
ইষ্টেপ্দিং কেপ্দিটেনা হেমা সেবা পান্ধনি।
মীচম মীয়ামগী সেৱাৰিনি
মশীং থিজমদনা পাঙথোক্ৰদৌৱিৰা
নগ্লে–থৰো চাওনা য়োমশিল্পগা
অৱাৰা লৈবুদগী য়েংথৱক্ৰদৌৱিবনি।
বস–কাৱ–ডেন
ঙতিহাতুকী মীয়ামগীনি
ঙক্সান–লেংয়ান–ফিয়ান
মশীং য়ামহনগে এত্ৰুগী
অয়েনপোংনি
পুলিসু য়োল্লিবনি।

ইনে ইন্দোলশিং’দুদা

—শ্ৰীকাংজম নন্দকুমাৰ
নাল্লৰা সোৱোক লমজাও
অৱৰা মৈঙল
মশক উদনা,
পোদোল তেঙ্গাল্লি
কাৱৰা মৈঙলদা
ৰেংখেল লুকাই
পাল্লদুনা মচা মণ্ড
কমা শেপ্ৰক শাৱকবিৰা
ইনে, ইন্দোল পুম্‌মক।
ঙসিগী হোংলক্ৰিৰা
অনৌৰা মৈঙলগী সহৱ,
নুংশিদা ইনে, ইন্দোল
নখোয়গী মতমগী তিৰঙ।
ঙসিগী অনৌৰা তইবঙপাল
য়েলিৰৱা নখোয়সু
ঙসিগী তইবঙপাল,
অতোপ্পা শক্লেমন
অমা লৌৱদুনা।

মীংমাংসিদা

—মৈল্লাম বীৱমনি পাল্লৱবোন্দ
অসুম অসুম লাপথোকখি
লাপ্পা থাপ্পা থৈলোকখি
কননা হাযৰি অশেংবনি
খৱনা লাউৱি মীনম্বনি
মাঙথৱক্ৰি সভতা
মীংমাঙসিদা।
পাথৌ, পছৌ, পাৱি ইমেম
লাহিজ, তোৱৈ, হিদ্‌দেন
মুনখিৰা নঙে কনানসু
লোংখি এগী কলমদগী
অঙৌৰা চোবাংদগী
মীংমাংসিদা।
চাওখংপগী খুদমনি হায়গত্ৰা
ইৱল ইথুম মাঙমনজৰা
মঙ থল্লি হায়ৱঙ্গী
নহানা মাইৰ শাবদি
কনাগী য়াথংনো
মীংমাংসিদা।
হুৱানৰা মত্ৰু মৈৱিংবা
চিনবুং ৱাৱীদি নুঙাইনে
মচাক ওইজে নেক্ৰেঙ্গী
পানৱি পৃথিবিগী ইতিহাস
ঈৱোলনুংদা লুপখিবগী
মীংমাংসিদা।

ইমা মণিপুৱ

—ডা. অকোইজম ইবোহল
মণিপুৱ সনা পুংময়োন
চিংনা কোয়না পনশাৰা
চিংমীনা কোয়না পনাঙাকপা
ইমা নঙবু পুত্তঙ্গী
পলেম নঙবু পুৰুফৰী
নচা ওইনা পোকচৰা
কয়দা লাইবক ফুৰবা;
পীথোকপতনা নশৰুক ওইবানি
লৌশিনবতনা মৰাংগী নহাক্ৰি
অচান মীৱাই নাইদিবনি
অচৌ পীশক খায়দৰীনি
ইমা নঙগী নগুগদি
মপান নাইদ্ৰা ঈপাকনি
থাৰদা লেহিৰা নাইৱৰোই;
চিংদা য়েংলে শুক্ষাংয়াই
তমদা য়েংলে নুংওনয়াই

মহৌশা লাহিৰেঙ্গীগী শায়ফমনি
শিৱোই লিলিগী কেজফমনি
য়াৱৌ সঙাইগী ওইনজফমনি
য়েংলু য়েংলু মফমদি
মিংফম হোংৰা ডমদেনা;
কোইৰেং, থাঙ্গাল, পাওনা
নপাৱি অথৌৰা কয়না
মেৰি কোম, কুঞ্জৱানি,
মিৱালাই নমোম্লি নহাক্ৰী
পাঙ্গনৰী
ইমাগীদমক পাম্‌মোম তিংলিৰী
মীনা লাকচৰা য়াহনদ্রিৰা;

চহী য়াষ্ট্ৰো ফাৱকপদা
শৱি পদ্মেন লোমজগে
ইমা নঙগী নশুংলাংগীদমক
চোকথৰা লৈতনা হোংনজগে
নহাক্ৰী মিংচং ঙ্গাৱুনা
য়াইবী ফাওৰা ৰুংচগে।

চংপ্তো কোভিদ–১৯

—বসন্তী দেবী অথোকপম
অৱি অনৌ লংদাইসিদা
লেপ্পি এঁহাক্ৰ লম্বুৱৰা থিৱোই অমপ্তম
পল্লেপ–ফমসু খঙদা পছুং–ফমসু
য়ৌঙমদা অৱোইৰা চহীনা চংলমদাইনা
ৰাজখিৰা–কপচখিৰা ঙ্গাভনি
হৌখিৰা কয়াদি
অদুবু কদাই হৃদন্তি মদুগী ওৱাবদা
চংগ্ৰসনু–লোইথ্ৰসনু অৱিৰা মহাক
খল্লৱৰা থোহীনা হেমা ৱাহাঞ্জি
নীংঙমদৰা মৈচক্ৰু থম্মোয়সি
পাম্বুজগ্ৰবা মপাৱি কয়া–কয়া
সাহিত্যগী পুঁক্ৰৈদা চাওনা ইনোং
হপ্তীৱহ্মা তঙলৰা মপাৱি কয়া কয়া
কাউপ্পেৰোই পুঁদিনা লোমদ্রিফাও
তাৰুৱদা থম্মোয়সে পুঙমদ্রে
পাম্বুজৈ শোঞ্জৰা নক্তনা
ৱানা খাঙলি নহাক্ৰী
মোমোন্দা নোক্ৰলৰা মায়থোংদা
অতিয়াদা থোকপা থাজপ্তম
ঙাল্লহ্মা মীয়ামগী যৌগলসু লৌহিৱমদা
কনাদসু তাক্ৰমদ
থপ্তীৱপ্পে যৌগল মীয়ামদা
খোঞ্জেল ওইনা পুম্‌মক লোইথ্ৰসনু পুত্ৰসনু অৱিৰা
চহী মানা ৰন্দা প্ৰলেইপ্তম তজ্জুৰবা
মালেমসে লোয়নগ্ৰসনু অৱিৰা
২০২১না চাখিবসিদা
য়াওগ্ৰসনু কোভিড–১৯ হিংচৰী মহাক
অনৌৰা কুমাঞ্জ ২০২২সিদি ওইহসনু
অফৰা, লায়না তিলনা লৈত্ৰবা, ঈং–জিল্ল
নুংশি চামৰা ইমা মণিপুৱ অমা।

এগী শৈৱেনা নোংমা

—তাহিৱ সাজবম
শৈৱেং অমা ই এনা
য়াম্মা ৱানা হোংনজ্‌দুনা।
ৱাইহুগী অপপ্পা থিৰদা
ৰাখলগী মিতম অমা শাগংপদা
কয়াদা ৱাখিৰা এনা
অমদ্বনা অনীংত্ৰুৰবা অহিংদুদা।
নীংতপ্পা থিৱিৰা পুত্ৰিং ৰাখল
কোনশিল্লকখি চেংনা
অমহুগী পাম্‌মোম্মা।
অমদ্বা মৱক্তা থিগনি ৰুৱম্মা
মঙালগী লঙ্গী।
থোজিনাখি এনা
এগী শৈৱেংবু
মীামাৱৰা গুৱৱোইদ্ৰা খন্দুনা
মীৱক তিনৰা য়াৱৱোইদ্ৰা নীংদুনা
কোহ্লেং ৰাংমা লানহনখিদি
থমাখি কোয়শিন্দুনা
লৈই অমনা
জিনৰা ৰাখলগী।
লাকখি নোংমা লঙ্গীদা
শৈৱেংশিংগী ৰাকৎ খোঙচং
খোঞ্জেল ৰাংনা লাউৱদুনা
তংবু লৈতাদৰা মীংকুপশিংগী মায়োক্তা।
খান্ধসু ডমহৌদনা
চেছ্‌ছাকখি এগী শৈৱেং
মনীং তুল্লবপ্তম
জিনখি ৰাকৎ খোঙচত্ৰুদা।
য়েংদুনা লৈহৌই এনা
এগী শৈৱেনা চংখিবদ্‌।

ওইৱসনু অনৌৰা চহীদা

—অথোকপম তোহ্মা
অৱিৰা চহীনা পুত্ৰসনু
লায়না লাইচং ফব্‌বশিং
মীপূম খুদিংনা মীপাইৱিৰা
লক্সসনু তংবু লৈতাবা
অনৌৰা চহীনা লাকপসিদা।
দ্ৰগ লল্লোৱৰা তেৰুপ্সনু
ইৱমদমগী পোথোক পুথেক্সসি
চিনগা খুংকা মায়ৰা
অতনৰা কৌৰা মাঙগ্ৰসনু
অনৌৰা চহীনা লাকপসিদা।
জেনেৱেল ইলেফ্‌নগী মীংহংশিং
মায় পাকপা ওইসনু
পুক্‌চেল শেংৰা ৰুংখোকপশিং
শক্তি লৈৰা ওইসনু
অনৌৰা চহীগী খোঙচংতা।
ইৱম নালা তুৱেলগী ঈচ্‌চেল
খোঙ্‌জেল য়াঙনা চেলহনসি
ফণ্ডৰা হাপ্পা প্ৰাষ্টিক মেয়াম
তুৱেল নালাদা লংথোকপা তেৰুপ্সসনু
তুৱ তানানৰা ওইৱসনু
অনৌৰা চহীগী শক্তমদা।
মীওং মীনে নুপী অঙাংদা
ফণ্ডৰা ৰাখল থাদেকপা গুৱা
অমনা অমগী মতেং পাংৰা
নুংঙাই য়াইফৰা খুৱাইসিদা
লৈহাও লৈৰা ইৱমদমসিদা।
লৈনম চেনৰা লৈ উইহ পানৰা
হেপাল লৈপাল মৱিক চুস্মা হৌৱসনু
শিল্পা পাংৰা গুৱা ওইৱসনু
অনৌৰা চহীগী য়াওলসিদা
তাইবঙ শেদ্দা মপুগী খৌজালনা।

ঙিল্লিঙৈ মীয়ামগী পোথানৰা হৱাউ কৃক্ৰৈ ওইৱকখিবশিং অসি শুস্মাং লীলা, মোইৱাং পৰ্ক, পেনা ফমশক ঈশৈ,খোংজোম পৰ্ক,মোইৱাংশাই ঈশৈনা ওইৱকই। খৱ হেমা চাউবদা –ৰাস লীলা,গৌড় লীলা,ষণ শেনৰা অমদি বাসক ঈশৈ অসিনচিংবনি। ঈশৈ নোংমাই নঙবদা ৱাৱী লীৰা, লাহিৱিক থিৰা হায়ৰা অমসু লৈৱি । লাইনীং লাইশোনগা মৱী লৈনৰা লাই হৱাউৰা অসিসু কৃক্ৰৈ মখল অমনি হায়না লৌনৱকই । পেনা ঈশৈ মতম অমা পাম্মা তানৱশ্মী। পেনা ঈশৈ তাবগী নুংঙাইবসি মওং মখল খৱদা ওইগনি। লাই হৱাউৰা লাইবগা ‘কৈনিং কুহ্মা’ হায়দুনা পেনা ফমশক ঈশৈ শোয়দনা তাবগী চংনবীসু লৈৱশ্মী। ‘কৈনিং কুহ্মা’ ৱাহৈ অসি তাখিদবনা খঙদবসু য়াম্মা লৈ। লাই হৱাউবদদি পেনা ঈশৈগী মৰুওইবসি চাউই। হৌজিকসু উমং লাই হৱাউবদা পেনা য়াওদৰা য়াদে। পেনা ঈশৈ য়াওৰা য়াদৰা উমং লাইসু অমুক লৈ অদুগা পেনা নঙনা মাইৰা মাইবী য়াওৰা য়াদৰা উমং লাইসু লৈৱি। উমং লাই হৱাউবসি এঁথোয়না কৃক্ৰৈ অমনি হায়না কনাগুহ্মনা লৌনৱিবসি কুপথনা নৈনৱগদি কৃক্ৰৈ নভে। উমং লাই হৱাউৰা নাংকী অচৌৰা মহৈশঙ অমনি। হৱাউৰা হায়ৰা অমা পল্লি হায়দুনা কৃক্ৰৈ অমপ্তম য়াংনা লৌবদা অৱানৰা ওইগনি। ৰাফমসি মাগী মাগী ৰাখল্লোমি।

পেনা ঈশৈনা মৰুওইৰা যৌদাং লাই হৱাউবদা লৈৱম্বসি ওসি মমিংতগী ওইনা য়াওৰা উৱি। পেনা ঈশৈনা লাই হৱাউবদা মৰুওইৰা যৌদাং লৌৱি হায়ৱিবসি লমদমসিদা চংনৱিৰা হৱাউৰা মখল খুদিংমঙনি। পেনানা মৰুওইৰা যৌদাং হেমা লৌৱিৰা লাই হৱাউবদি মাইৰা মাইবী শৰুক য়াদৰা পেনা খঙ্তনা হৱাউৰা মফমশিংদনা হেল্লি। পেনা খঙ্তনা লাই হৱাউজৰা উমংলাইশিংগী মৱক্তগী লাইনিংথৌ শামুৱৌ লাকপা শমুৱৌদা লৈৱিৰা অসিদা মিংয়েং থল্লগা নৈনদুনা য়েংৰা য়াই।

লাইনিংথৌ শামুৱৌ লাকপগী ৱাৱীদি শামুৱৌ লমদমগী অহল লমন,অখঙ–অহৈশিংনা হেমা মৱীক চুম্মা খঙবীগনি। লমদমসিগী অৱিৰা লাহিৱিকশিংগী মনুংদা য়াম্মা মৰুওইৰা ‘নু্মিং কাপ্পা’ হায়ৱিৰা লাহিৱিক অসিদা থৌদোক অসিগা কোন্নৰা ৱাৱী ৱাখোং তাক্ৰি। য়োইময়াই তাউদনৰা, তাউছইৱেং মচিন মনাও অনীনা পানখিৰা মতমদা অনীমক্ৰী মনাই ওইখিৰা ঝাই নুংজ্‌ং পিবনি। অনীগী যৌগল তৌবদা য়ুমদা হন্দুনা য়ুমগী নুপী অমদি মচাগা ফাওৰা উৱৰা ফংলকদ্ৰবদা মচিন মনাউ অনীগী মৱক্তা অমা তেমা কাপথৱগদি য়ুমদা হনজৰা ফংলগনি খঞ্জবদগী লুমদুনা তেমা তাউছইৱেংদা কাপখি। ঝাই নুংজ্‌ং কিবদগী য়োইময়াইনা মোইৱাং তাম্মা চেদ্‌দুনা লোংখি। নিংথৌ পান্ধবদা ৱানৰৱা মীয়াম্মা য়োইময়াইবু মোইৱাংগী পেনা থোংদুনা কৌখংলুই। নস্থুল তুৱেল মৱিলদা পোং তোংদুনা পেনা খোংলগা কাৱৰুৱদা লঙ্গীদা পেনা শাটেম মৱী তংখি। পেনা অশৈবনা মৱী তংপা শেক্টিঙৈ য়োইময়াইনা তপ্পা তপ্পা কিনা হস্লেইনা পোং তোংদুনা লাকপনা লমলেন শামুৱৌ য়ৌখি। পেনা শেদ্দা লৌইদুনা লাক্ৰবদা মখা তানা য়োইময়াইবু চংসি হায়ৰদা য়াখিদি। লমলেন শামুৱৌদা লৈৱগে হায়দুনা লৈখিবদগী ঙ্গসিগী খুভম অসি ওইখি হায়না ৱাৱীনৱি। য়োইময়াইনা পনখিৰা মফম অসিদা ওসি ফাওৰা কুমগী থৌৱম পেনা খঙ্তনা লাইনিংথৌ শামুৱৌলাকপা হৱাউৰা হায়না পাংথোক্ৰি। ৱাৱী অসি শমজিমা নীংশিংজবনি। অখঙ অহৈ ময়াম্মা হেমা খঙবীৰা লাইৱিক্তা লৈৰা ৰাফম্লি।

লাইনিংথৌ হৱাউৰা অসি মতাংসিদা পঞ্জবগী মৱমদি পেনাগী যৌদাং অসি নীংশিংজ নিংবদগীনি। লাইনিংথৌ শামুৱৌ লাকপা কৱম্ম হৱাউবগে ? লাই হৱাউৰা মখল মৱী মপুংদা চংনৱিবশিং অসিগী মনুংদা লাইনিংথৌ শামুৱৌলাকপা হৱাউবগা খেমৱিবসি কৱিনো ? মসিদা পেনানা লৌৱিৰা যৌদাং কৱিনো হায়বসি অনকপদা লৈবীৱিৰা শামুৱৌ লমদমগী মীয়ামদি উবীৱি, থেংনবীৱি। খুদোং চাদবদগী উৰা ফংদৰা মীওই কয়া অমসু মাইকৈ কয়ামুক্তা লৈৱি। অতৈ লমদা হৱাউৱিৰা মচংশিংগা লাইনিংথৌ অসি হৱাউবগা মায়দে। পেনা ফমশক শকপা অশৈবনা পেনা ঈশৈখঙ্তনা শক শোনৰা থৌৱম ওইৱি। মতাং অসিদা নোংমগী থৌৱম অমা পেনা ঙাঙ্তনা শক শোনৰা হায়বসিদা পেনা অশৈবগী মৰুওইবসি চোংথোকলকই। পেনা অশৈৰা অদু অখঙৰা, অহৈৰা অমা নংত্ৰগদি লাইনিংথৌগী যৌগল চঙলুবদা অৰুৰা ওইগনি। লাইনিংথৌ শামুৱৌলাকপগী থৌৱম শিনৰী লাংবীৱিবশিংনা মশক খঙৰা পেনা অশৈৰা অমবু হায়নদুনা যৌগলশিং লেগুনা পুহন্দুনা লাকখি। পেনা অশৈবশিং লৌহনমক লাইনিংথৌগী যৌগলদা য়াওৰা ডুমদবসু লৈৱি। মৰুওইৰা মৱমদি মথক্তা পঞ্জখিৰা পেনা ফমশক ঈশৈ হায়না খঙনৰা ৱাৱী লীশাং খঙৰা, ঈশৈ শৈশক শুনা শকপা গুহ্মা অদুগুহ্মা অশৈৰা অদুনা লাইনিংথৌগী যৌগল অসি পুৱকখি হায়বসিনি। পেনা শকপা অশৈবশিংনসু লাইবুঙ অতৈদা যৌগল চঙবগ্তম লাইনিংথৌ অসিগী লাইবুংদা যৌগল হেত্তা ফংলুগে

ৰাগ দৱৰাৰী–১২৯

(হাগ্গী মখা…) সনিচৱগী মায়পাকপা নুমীং অদুদা মহাক্ৰা কৱি-কৱিনো ৰাখল য়াম্মা শাগংখি। মতম অদুদা মহাক্ৰা ষ্টেটিশংগী কেপিটেলশিংদা মশিং য়াল্লৰা ৱেদজি অমসুং মন্ত্ৰিশিং অমদিচীফ মিনিষ্টৱশিংগী লাইদন্‌ মশিং য়াল্লৰা মফমদা সনিচৱনা লেপুনা লৈৰা উই। নুপা অদুগী মমিং ৰুপ্নন বাবু কৌই, মহাক্ৰী থম্মোয় লাংতক্ৰুৰা নুমীং অদুদা যৌদোক অমা থোকখি। অদুবু যৌদোক অদুগা মহাক্ৰী থম্মোয়দা লাংতক্ৰুৰা ফাওৱিৰা অদুগা কৱিমত্তা মৱি লৈনদে। নুপামচা অদু নুমীং কয়ানিগী মমাংদগী নুপীমচা অমগী মথৌ তাদুনা লাকখিবনি। মদুগী মতুংইমা মহাক্ৰী অনিংৰা–অপাম্মা হায়বদি তিন–কাং, উচেক–ৰায়া, শা–ষণশিংদা ৱেদৱগী মতুংইমা অমসুং মীওইবদনা ৱেদৱগী মখা পোন্দনা ৰাখল্লোল অদু ফাওনবগুম্মা মেঙান্দসু ৰাখল্লোল অদু ফাওৱকই। ৰাখল্লোল অদুবু মহাক্ৰা ‘নুংশিৰা’ হায়না মমিং থোল্লি। মদু এঁথোয়গী দিক্সনৱিদা শৈৱেংগী য়াওৱিৰা ৰাখল্লোল অদুগী মতুংইমা লাকপা মািল্লি। নুপামচা অদুনা ৰাখল খনৰা হৌৱক্ৰম্মী মদুদি মহাক্ৰা বেলাবু নুংশি। ৰাফমশিং অদু মপুংফানা খঙদবনা মৱম ওইৱগা মহাক্ৰা খল্লি মদুদি বেলানসু মাবু নুংশিগনি হায়না। মদুগী মতুংইমা মহাক্ৰা বেলাদা নুংশি চিঠি অমা ইখি। চিঠি অদুগী পাউখুম বেলানদি পীৱকখিদে অদুবু মহাক মশানা মফম কয়াদা অমদি কয়াৱক হম্মা পাউখুম পীৰা মথৌ তাখি। মহাক্ৰা পাউখুম পীৰা মতমদা মশাবু কদ্‌ট্ৰোল য়াম্মা তৌজৈ। অদুবু মহাক্ৰী থম্মোয়নুংদা য়াম্মা লাংতক্ৰুৰা অমদি ফাওখি। নোংমা মহাক্ৰা খমা মাষ্টৱদগী বেলা অমদি বদ্ৰি শাফৰা মখোয় অনীগী মৱক্তা মৱি অমা লৈনৱে অমদি মখোয় অনী লুহোংলগনি হায়না তাবদা মহাক্ৰী থম্মোয়দা য়াম্মা লাংতক্ৰুৰা অমা ফাওই। মহাক্ৰী থম্মোয়দা লাংতক্ৰুৰা অদুনা মৱম ওইৱগা গ্যান–মেন তাদবিদা মহাক্ৰা প্ৰিঙ্গিপাল, ৱেদজি, বদ্ৰি শাফৰা, সনিচৱনচিংবশিংগী মৱমদা ৰাখল য়াম্মা লাম্মা–লাম্মা খল্লকই। ওসি ফাওবদি মহাক তশেংনা অশেংৰা ৰাফমশিং অদু শুপুগী উংলম্মা খঙনি অদুবু হৌজিঙি মহাক্ৰী পুঙ্গিগী অশেংৰা যৌদোকশিংদা য়ুফম ওইনা থোক্ৰকপা হৌৱকখি।

মৱম অদুনা অতোপ্পা নুপামচাশিংনসু খৱৱকই মদুদি ওংপি–নেবিৰা অমসুং হুহুনা য়েংবিবগী ৱাৱি খক খঙবনা ওইৰা যাৱোই। গথা অমগী ময়াংলেন্দা ৱেদ, পুৱান, উপনিষদশিংগী জ্ঞান থাংগংপদা মীওই অদু ইণ্টৱনেনসনলগী থাক্তা ইণ্টলেকচুৱাল পৱিষদগী প্ৰসিদ্‌ন্‌ট ওইৱবসু মীওইৰা অমদি তশেংনা ওইৰা ডুমদে। মীওইৰা অমা ওইনবগীদমক লাইৱিক–লাইশু হৈৰা খঙ্তনা যাৱোই মদুদীদমক কৱিগুম্মা তোঙানৰা থবক খৱদি তৌৰা মথৌ তাই। খমা মাষ্টৱনী বদ্ৰি শাফবগী নুংশি ৱাৱিগী মতাংদা তম্ৰিঙিঙী মমাংদা ৰুপ্নন বাবুদা ৰাফম অমসু হাযখি। মীফম অদু হোলিগী নুমীা হুম্লিগী মতুংদা খা থোক্ৰকপা মতমদা লঙ্গীগী মতাইদা লৈৱিৰা থোং মচা অমগী মথক্তা ফমখিবনি। থোং মচা অদুদা ফমদুনা নুমীং খৱনিগী মমাংদা ৱঙ্গনাথনা ৰুপ্নন বাবুদা মহাক্ৰী য়ুমথক্তা মেতোমদা লৈবদা থোকখিৰা যৌদোক অদুগী মতাংদসু ৱাৱি তমখিবনি।

খমা মাষ্টৱগী মনাক্তা মালবিয়াসু লৈৱশ্মী। মখোয় অনী হান্দগী হৌনা থোং মথক অদুদা ফমদুনা লৈৱমখি। ৰুপ্নন বাবু অদু হোলিগী থৌৱমদা পেঙ্গা লৈতনা গাঞ্জা য়াওৱৰা শদ্‌দোম থকপনা মৱম ওইদুনা মশা অদু ইশোন শোহ্মৱশ্মী। মহাক্ৰী অৱাৰা চোকখৰিৰা অদু কেক্ৰুৰবা

পেনা ঈশৈ অমদি মসিগী মমল অশৈৰা হেমাম অচৌবনা লৈখিদবদা

হায়নসু খন্নদে।

ওসি লমদম অসিদা পেনা খোংৰা নহাৱোল নুপী নুপা য়াম্মা থোকলকপা উৱি। মসি নাকল অমৱোমদা অফবনি। মখোয়বু শৌগংপীৰা পৃক্ৰিং যৌগংপীৰা চঙলি। পেনাগী মৱম চুম্মা খঙ্তনা তল্পগা পেনা শকপা, খোঙৰা চুমগনি হায়নৰা কনাগুহ্মসু য়াওই। মীয়ামদা উৎপগী লৈতেংগী ওইনা খোংৰা য়াওৱম্মা য়াই অদুনা হায়বীবসু ওইগনি। মতম অমা অহল লমনশিংনা পেনা খোংৰা ‘অশৈৰা’ হায়না লৈমা নিংথৌনা মনা ফি পীদুনা ইকায়খুল্লৰা উংখিবশিং অদুনা লৌখিৰা যৌদাং অদুদি অৱাংৰা থাক্ৰি। ওসিদি তাকপীৰা গুম্মা ওজাশিং,অশৈবশিং অদু লৈখিদ্ৰে। শক্ৰাহিখিবশিং অদুগুম্মা খঙ–হৈনৰা ওসিগী পেনা খোঙবীৱিৰা নহাৱোলশিংনা হোংনৱিৱা ? ফমশক ঈশৈ শৈশক শুনা খঙলৰা অশৈৰা কয়া য়াম্মা লমদমসিদা হৌজিক লৈৱিৰগে ? পেনাগী মমল খঙ্তনা পেনা খোঙৰা তল্লিৱা ৱাহংসি হংফম ওইৱকই। পেনা খোংবদি মশীং য়াম্মা উৱে। লাইনিংথৌ শামুৱৌলাকপাগুম্মা হৱাউবদা পুৰা গুল্লৰা পেনা ঈশৈ তহ্মসু মথৌ তাৱক্ৰি। পেনা খোংবগী মৰুওইবদি শৈশক শুনা খঙৰা, ফমশক ঈশৈ শকপা গুল্লদুনি হায়না লাইওইত্ৰৰা অহল লমন অশৈবশিংনা তাকপীৱশ্মী। ৰাফমসি ওসিগী হৌৱক্ৰিৰা পেনাবু শিনফম অমা ওইনা পায়বিৱিবশিংনসু খঙ্তহনজনিঙি।

অহল লমনশিংনা লুম্মা লৌজৱম্মা নাংকী অৱেন খুংলাই পেনা ঈশৈ, ওসি হিংনৰা হেংনবদা,অফং অফংৰা মফমদা থাদোক্তুনা থম্মা এঁথোয়গী শগোলনা অফং অফংৰা খুন্দুনা চাবপ্তম থৌৱম খুদিংমক্তা পংয়াওদা য়াওৰা, মী অমা লাকপগীসু,খুল্লং ঈশৈ অমা শকপগীসু যনশেন নহানা শাজৈ পায়বপ্তম শীজিমৰা, লুহোংবগী বৱ খোঙলেংবদসু লাই লম থোকপপ্তম হৌই লাওদুনা থোকলকপসি পুক্ৰিং নুংশিৰা ফাওখি। অদুঙৈ চন্দ্ৰকিৰ্ত্তি জিল্লা চংপদা পেনানা লৌখিৰা যৌদাং অদু নৈনৰুৱগা লুহোংবগী বৱ চংপদা খোংনৱকপসি উবদা কদায়দনো হায়ফম খঙদৰা তৈন গুৱৰা অমা ওইনসু উৱকই। লাল্লি হায়বদি চিন অসিনা হায়ৰা গুমজদে, নুংঙাইতে হায়বদি হায়নিঙি কৱিনা, অহল লমনশিংনা হায়ৱম্মা লীৱম্মা ৱাৱী তাখিৰা, খন্ন–নৈনখিবদা শৰুক য়াখিৰা লৈবননি।

মোইৱাং অচৌ হায়না মীয়াম্মা হেমা খঙনবিৰা ইকায়খুম্‌জখিৰা ওৰা নহাল লৈখিদ্ৰে। লাইনিংথৌ শামুৱৌ লাকপা হৱাউবদা চহী কয়া অসি অশৈৰা অসিনা যৌগল তৌবীৱকখি। লাইনিংথৌ শামুৱৌ লাকপগী পেনা যৌগল তৌবীবসি হৌজিকী ওইনা পেনা অশৈৰা ওৰা সিনাম অচৌ অমদি অশৈৰা হেমাম অচৌ অনীসিনা শিল্প শিল্পদুনা চহী খৱসিদা পুৰীৱম্মা থেংনখি। মখা তাৱকপদদি লাইনিংথৌ শামুৱৌ লাকপা অমদি অতৈ উমং লাই খৱগী মৰুওইৰা যৌগল পুৰা গুম্মা মশীং হুহুৰা উৱক্ৰদৌৱিবসি খল্লবদা পু্ক্ৰিং অসি তয়াং তশোহিৱি। হৌৱক্ৰিৰা পেনাগী মীৱোলনা অশৈবশিং অসিগুম্মা হোংনহম্মিঙি, হেংনৱমগনিসু খঁজ্‌গৈ। পেনা অশৈৰা হেমাম অচৌৰা কেগে মোইৱাং লৈপাক্ৰী পেনা হজুৰা ফম পুৰীৱম্মা মোইৱাং মাইকৈগীদা নঙনা মণিপুৰগী মশক নাইখিবনি। পেনা ফমশক ঈশৈ হায়ৱিবসি নীংথিনা শকপা গুম্মা লম্মীংলোন, নিংথৌৱোন খঙ্তবীখিবনি। মণিপুৰগী উমং লাইফম অখন্নৰা মফমশিংদা কোয়না চংতুনা যৌগল তৌবীৱমখি। মণিপুৱ পুহুগী পেনা ফমশক শৈদাম্‌ৰা,খন্ন–নৈনৰা ইপাথৌকোক্ৰা পাংথোকখিবশিংদা শৰুক য়াদুনা অচৌৰা ফিদা কল্লমখি। খঙহৌদনা লৈখিদবসি ইপা ইপুনা থপীৱম্মা নাংকী মশক য়োকখংপদা অচৌৰা মফম কল্লিৰা পেনা ঈশৈগী হাংহৌৱগদববু মেশিনৰা গুল্লৱোইদৰা অমা ওইৱগনি। ওজনা পায়বীৱম্মা খুংশু পেনা অদু মফম চানা মচা মশুশিংদা শিল্পবীৱমগনি খঞ্জৱি। লেম্মা মাঙদৰা ওইৰকসনু।

—*মাখোনমনি মোংসাৰা*

হিন্দীদা - শ্ৰীলাল শুক্লা

অমুক হম্মা গাঞ্জা য়াওৱৰা শদ্‌দোম অদু থঙুনা ৱঙ্গনাথকা লোয়ননা হায়ফেং কোইথোকপা ওইনা থোক্ৰকই। থোং মথক অদুদা নুপা অনী ফমদুনা লৈৱম্মা থেংনবদগী মহাক্ৰা হংই, “কনানো মদুদা ফমলিবদ্‌?”

“কনানো? ৰুপ্নন বাবু? খুৱমজৱি